

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 526/2016-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. júna 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosti obchodnej spoločnosti Rapid life životná poisťovňa, a. s., Garbiarska 2, Košice, zastúpenej advokátom JUDr. Danielom Blyšťanom, Advokátska kancelária JUDr. Daniel Blyšťan, s. r. o., Rastislavova 784/68, Košice, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných práv a slobôd a čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Lučenec v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Er 506/2012 a jeho uznesením z 25. júna 2012, postupom Okresného súdu Vranov nad Topľou v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Er 1103/2010 a jeho uznesením z 29. apríla 2011, postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 16 CoE 4/2013 a jeho uznesením zo 7. februára 2012, postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 14 CoE 44/2011 a jeho uznesením z 8. februára 2012, postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Oboer 217/2014 a jeho uznesením z 29. septembra 2015 a v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Oboer 350/2014 a jeho uznesením z 29. septembra 2015 a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti obchodnej spoločnosti Rapid life životná poisťovňa, a. s., vedené pod sp. zn. Rvp 40/2016 a sp. zn. Rvp 41/2016 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 40/2016.

2. Sťažnosti obchodnej spoločnosti Rapid life životná poisťovňa, a. s., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 8. januára 2016 doručené sťažnosti obchodnej spoločnosti Rapid life životná poisťovňa, a. s. (ďalej len „sťažovateľka“), vedené pod sp. zn. Rvp 40/2016 a sp. zn. Rvp 41/2016 vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných práv a slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Okresného súdu Lučenec v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Er 506/2012 a jeho uznesením z 25. júna 2012, postupom Okresného súdu Vranov nad Topľou v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Er 1103/2010 a jeho uznesením z 29. apríla 2011 (spolu ďalej len „okresné súdy“ a „uznesenia okresných súdov“), postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 16 CoE 4/2013 a jeho uznesením zo 7. februára 2012, postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 14 CoE 44/2011 a jeho uznesením z 8. februára 2012 (spolu ďalej len „krajské súdy“ a „napadnuté uznesenia krajských súdov“), ako aj postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Oboer 217/2014 a jeho uznesením z 29. septembra 2015 a v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Oboer 350/2014 a jeho uznesením z 29. septembra 2015 (ďalej len „uznesenia najvyššieho súdu“).

Sťažovateľka je právnickou osobou podnikajúcou v oblasti poisťovníctva. S povinnými uzavrela poisťné zmluvy, na základe ktorých sa povinní zaviazali platiť dohodnuté poisťné. Sťažovateľka sa z dôvodu neplnenia povinností vyplývajúcich z poisťných zmlúv povinnými obrátila na základe uzavretej rozhodcovskej doložky na Arbitrážny súd Košice, ktorý povinných zaviazal na zaplatenie dlžného poisťného a trov konania. Následne z dôvodu neplnenia povinností uvedených v rozhodcovských rozsudkoch podala súdnemu exekútorovi návrh na vykonanie exekúcie. Žiadosti súdnych exekútorov o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie však boli okresnými súdmi zamietnuté v nadväznosti na konštatáciu neprijateľnosti zmluvných podmienok.

Sťažovateľka namieta, že okresné sudy takto rozhodli bez jej účasti, bez nariadenia pojednávania a bez toho, aby preskúmali rozhodcovský spis o rozhodcovskom konaní, aby sťažovateľke dali možnosť vyjadriť sa k vykonaným dôkazom, aby vykonanie exekúcie namietal povinný v základnom, resp. vykonávacom konaní a taktiež bez toho, aby umožnili oprávnenému dokázať individuálnosť dojednania rozhodcovskej doložky.

Sťažovateľka ďalej namieta, že okresné sudy, krajské sudy ako odvolacie sudy a ani dovolací súd nevykonali vo veci pojednávanie a neinformovali ju o tom, že mienia niektorú podmienku v zmluve posudzovať ako neprijateľnú, a ani ju nevyzvali, aby sa k tejto skutočnosti vyjadrila, pričom svoje rozhodnutia riadne nezdôvodnili. Poukazuje pritom na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie vo veci Csipai (C-472/11), v ktorom je *„jasne uvedené, že akonáhle súd konajúci ex offio má podľa jeho názoru dostatok skutkových a právnych zistení, aby mohol podmienku v zmluve vyhlásiť za neprijateľnú, je povinný o týchto skutkových a právnych záveroch informovať účastníkov a umožniť im kontradiktórne konať vo veci“*. Podľa sťažovateľky jej týmto postupom bola odňatá možnosť konať pred súdom a bolo porušené jej právo na spravodlivý proces. Porušenie týchto práv vidí zároveň aj v tom, že *„sudy nevykonali dokazovanie vo veci zákonným spôsobom a teda nielenže nezistili, ale ani nemohli zákonne zistiť skutkový a právny stav prípadu“*. Okresné sudy podľa argumentácie sťažovateľky nevychádzali *„z obsahu rozhodcovského spisu, ale nanovo konštruoval[i] skutkový stav“*. K listinám, ktoré okresné sudy zhromaždili, sa sťažovateľka nemala možnosť procesne správnym spôsobom vyjadriť,

a tak jej bolo upreté „právo na vyjadrenie sa k správnosti, pravosti a úplnosti listinných dôkazov, ako aj k ich obsahu“.

Porušenie svojich práv vidí sťažovateľka aj v tom, že jej ani jeden zo súdov neumožnil preukázať individuálne dojednanie rozhodcovskej doložky. Sťažovateľka tak nemala „reálnu možnosť vyporiadať sa so všetkými skutkovými a právnymi okolnosťami prípadu, nakoľko od počiatku absentovalo vykonanie riadneho dokazovania“. V dôsledku namietaných pochybení tak došlo okrem iného aj k „arbitrárnemu, svojvoľnému resp. nepreskúmateľnému rozhodnutiu príslušných súdov, pričom samotný skutkový stav zistený okresným súdom bol neúplný“.

Postupom súdov sa tak stal právoplatný a vykonateľný rozsudok rozhodcovského súdu súdne nevykonateľným, keďže v uplatnení nároku sťažovateľky na všeobecnom súde jej bráni zásada res iudicata. To podľa sťažovateľky predstavuje nedôvodný a vážny zásah do jej majetkových práv.

Vo vzťahu k arbitrárnosti odôvodnení rozhodnutí okresných súdov a krajských súdov sťažovateľka ďalej uvádza, že nebolo preukázané, „že by rozhodcovská doložka postrádala akúkoľvek svoju podstatnú náležitosť“. Navyše namieta, že súdy mali vykonať tzv. test primeranosti podmienky a až podľa výsledkov tohto testu mohli prípadne konštatovať hrubú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa. „V rámci tohto testu, ten kto mieni označiť podmienku za neprijateľnú, teda musí skutkovo preukázať, že v jej dôsledku tu vznikol nepomer v konkrétnych právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa a to v čase uzavretia zmluvy (nie neskôr) a preukázať navyše, že tento nepomer nie je bežný, ale dokonca hrubý...“ Odvolávajúc sa aj na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie (C-342/13), uvádza, že súdy sú povinné skúmať, či rozhodcovská doložka zbavuje spotrebiteľa práva na prejednanie veci pred všeobecným súdom alebo mu tento prístup sťažuje. „V danom prípade dojednaná rozhodcovská doložka takéto následky nielenže nemá (ani dohodnuté) ale ani mať nemôže, a to práve z dôvodu existencie zákonnej úpravy rozhodcovského konania okrem iného aj zákonnej úpravy práva spotrebiteľa podať žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku okrem iného aj z dôvodu porušenia právnych

predpisov na ochranu spotrebiteľa. Preto aj zákonná úprava bráni tomu, aby v danom prípade rozhodcovská doložka bránila spotrebiteľovi v jeho práve obrátiť sa na všeobecný súd.“ Avšak aj v prípade, že by sa súdu „hypoteticky aj podarilo skutkovo a právne ustáliť, že to-ktoré ustanovenie v dojednanej rozhodcovskej doložke je naozaj neprijateľnou podmienkou, má povinnosť preskúmať a odôvodniť (opäť logicky presvedčivým spôsobom na základe premís a skutkových zistení), či môže zvyšok zmluvy bez neprijateľnej podmienky ďalej pokračovať. Z toho vyplýva, že aj prípadné ustanovenia označené... za neprijateľné podmienky nezakladajú automaticky neplatnosť nielen zmluvy ale aj jej časti konkrétne rozhodcovskej doložky v osobitných zmluvných dojednaniach.“. Celá za neplatnú môže byť vyhlásená len vtedy, ak ustanovenia neplatné z titulu ich neprijateľnosti spôsobia, že rozhodcovská doložka už nemá podstatnú náležitosť požadovanú podľa zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov.

Vo vzťahu k rozhodnutiu krajských súdov sťažovateľka okrem už uvedeného namieta, že uznesenia okresných súdov potvrdili bez toho, aby vo veci vykonali pojednávanie či inak umožnili sťažovateľke využitie jej ústavných práv – najmä právo konať pred súdom v súlade so zásadami bezprostrednosti a ústnosti, ale najmä bez toho, aby riadne zohľadnili konkrétne skutkové okolnosti prípadu. Sťažovateľka uvádza, že v odôvodneniach rozhodnutí sa nezaoberali jej námietkami uvedenými v odvolaní, a tak sú tieto rozhodnutia nepreskúmateľné a arbitrárne.

V dôsledku odmietnutia dovolania najvyšším súdom sťažovateľka namieta odňatie práva konať pred súdom. Dovolací súd „*totiž aplikoval pri preskúmaní dovolania ust. § 243b O.s.p., pričom ani neskúmal procesné vady a pochybenia namietané sťažovateľom*“. Sťažovateľka poukazuje na to, že možnosť dovolacieho súdu poukázať na svoje skoršie rozhodnutia a ďalšie dôvody neuvádzať je daná len vtedy, keď dovolací súd „*rozhoduje o dovolaní vo veci a nie pri preskúmaní jeho prípustnosti, resp. pri jeho odmietnutí z dôvodu neprípustnosti*“. Podľa sťažovateľky „*je nelogické a priamo nemožné odôvodniť odmietnutie dovolania ako neprípustného... s poukazom na iné, skoršie konania, nakoľko každé konanie je iné, je vedené pred iným súdom, pred iným zákonným sudcom a nie je*

možné skonštatovať, že ak niektorý súd (sudca) procesné predpisy dodržal, tak ich dodrží už vždy aj v budúcnosti resp. že tieto predpisy dodrží aj iný súd (sudca)“.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

III.

K spojeniu vecí

Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha vecí to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“).

V zmysle § 112 ods. 1 OSP v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie vecí, ktoré sa uňho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, avšak v súlade s citovaným § 31a zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane § 112 ods. 1 OSP. S prihliadnutím na právnu a skutkovú súvislosť týchto sťažností, a taktiež prihliadajúc na totožnosť v osobe sťažovateľky, rozhodol ústavný súd, uplatniac citované právne normy, tak, ako je uvedené v bode 1 výroku tohto uznesenia.

K namietanému porušeniu práv napadnutým postupom a uzneseniami okresných súdov

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (porov. II. ÚS 13/01, IV. ÚS 102/09). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (porov. I. ÚS 20/02, III. ÚS 152/03).

Sťažovateľka sťažnosťami napáda uznesenia okresných súdov. Zo sťažností vyplýva, že sťažovateľka využila svoje právo podať proti napadnutým uzneseniam okresného súdu odvolania, o ktorých boli oprávnené a aj povinné rozhodnúť krajské sudy. Právomoc krajských súdov rozhodnúť o odvolaniach sťažovateľky v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu. Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

K namietanému porušeniu práv napadnutým postupom a uzneseniami krajských súdov a najvyššieho súdu

Obdobné (totožné) sťažnosti sťažovateľky týkajúce sa problematiky uvedenej v časti I tohto uznesenia boli v minulosti predmetom konania pred ústavným súdom, pričom podľa platného rozvrhu práce boli pridelené všetkým senátom ústavného súdu, pričom z evidencie doterajšej rozhodovacej činnosti vyplýva, že ústavný súd

- väčšinu z nich odmietol pri predbežnom prerokovaní (pozri napr. uznesenia sp. zn. III. ÚS 264/2012 z 19. apríla 2012, sp. zn. III. ÚS 595/2012 z 13. decembra 2012, sp. zn. I. ÚS 332/2012 z 27. júna 2012, sp. zn. I. ÚS 359/2012 z 23. augusta 2012 a sp. zn. II. ÚS 160/2013 z 19. marca 2013),

- niektoré z nich v časti týkajúcej sa porušená označených práv podľa ústavy a dohovoru príslušnými rozhodnutiami najvyššieho súdu prijal na ďalšie konanie [uznesenia sp. zn. I. ÚS 547/2012 zo 7. novembra 2012, sp. zn. I. ÚS 38/2013 zo 6. februára 2013, sp. zn. II. ÚS 382/2013 z 10. júla 2013 (dotýka sa dvoch sťažností spojených na spoločné konanie), sp. zn. IV. ÚS 344/2012 z 3. júla 2012 a sp. zn. II. ÚS 499/2012 z 8. novembra 2012], pričom vo vzťahu k trom z nich následne ústavný súd vyslovil, že sťažovateľkou označené práva porušené neboli, t. j. nevyhoveli im (nálezy sp. zn. I. ÚS 547/2012 z 24. októbra 2013, sp. zn. I. ÚS 38/2013 z 24. októbra 2013, sp. zn. IV. ÚS 344/2012 z 1. júla 2014), jednej z nich, naopak, II. senát ústavného súdu vyhoveli (nález sp. zn. II. ÚS 499/2012 z 10. júla 2013),

- konanie o jednej zo sťažností sťažovateľky bolo uznesením sp. zn. IV. ÚS 461/2012 z 28. augusta 2012 zastavené (sťažovateľka vzala sťažnosť späť).

Z dôvodu odchylných právnych názorov senátov ústavného súdu pri prerokovávaní a rozhodovaní obdobných sťažností sťažovateľky ústavný súd uznesením sp. zn. PLz. ÚS 1/2014 zo 7. mája 2014 prijal toto zjednocujúce stanovisko: „Pri preskúmvaní žiadosti exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie (§ 44 Exekučného poriadku) sa môžu primerane uplatniť ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku vzťahujúce sa na dokazovanie. Ak exekučný súd pri preskúmvaní žiadosti exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie vychádza aj z iných listín (či iných dôkazov) než tých, ktoré sú výslovne uvedené v § 44 ods. 2 Exekučného poriadku (exekučný titul, návrh na vykonanie exekúcie a žiadosť o vydanie poverenia), a na tomto základe posúdi exekučný titul v neprospech oprávneného, je povinný dať mu možnosť vyjadriť sa k podkladom svojho preskúmania; ak tak exekučný súd neurobí, zakladá jeho rozhodnutie dôvod na vyslovenie porušenia základného práva oprávneného vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Pre ústavnú konformnosť konania ako celku postačuje, ak je oprávnenému táto možnosť reálne poskytnutá v odvolacom konaní.“

V prerokovávanej veci sťažovateľka podala proti napadnutým uzneseniam okresných súdov odvolania a proti jednému uzneseniu krajského súdu dovolanie na najvyššom súde.

Vzhľadom na doteraz uvedené, rešpektujúc už citované zjednocujúce stanovisko pléna ústavného súdu sp. zn. PLz. ÚS 1/2014 zo 7. mája 2014, v súvislosti so sťažovateľkinou nosnou argumentáciou ústavný súd uzatvára, že aj na vec sťažovateľky možno vzťahovať ustálený právny názor ústavného súdu, podľa ktorého sťažovateľka mala z pohľadu „materiálneho“ možnosť vyjadriť sa k skutkovým zisteniam okresného súdu a z nich vyplývajúcejmu (novému) právnomu posúdeniu veci, ktoré zakladali dôvod na zamietnutie žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, čo aj využila v rámci ňou podaného opravného prostriedku (odvolania), a v rozsahu veci primeranom sa s touto jej obranou zaoberali krajské sudy v rámci odvolacieho konania (m. m. I. ÚS 675/2013, I. ÚS 14/2014 bod 38, I. ÚS 41/2014).

Pre ústavnú udržateľnosť napadnutého postupu a uznesení krajských súdov a najvyššieho súdu postačuje, aby bola zásada kontradiktórnosti dodržaná v konaní ako celku (v posudzovanom prípade v konaní pred odvolacím súdom). Ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre opakovane uvádza, že *„presadzovanie názoru, že na každom jednom stupni súdnictva musí byť uvedená zásada dodržaná bez výnimky, by podľa názoru ústavného súdu odvolaciemu súdu v zásade prisúdilo len funkciu akéhosi kasačného orgánu bez reálnej možnosti konvalidovať prípadné procesné nedostatky vlastným postupom“* (napr. I. ÚS 742/2013, II. ÚS 59/2014, III. ÚS 401/2013, IV. ÚS 70/2014).

V súlade s uvedeným ústavný súd opätovne poukazuje na to, že v posudzovanej veci sťažovateľka mala reálnu možnosť oboznámiť sa s dôvodmi zamietnutia žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie už z napadnutého uznesenia okresného súdu, proti ktorému aj podala odvolanie, v ktorom sa k týmto dôvodom vyjadrila. Preto ak aj okresné súdy pochybili, keď nedali sťažovateľke možnosť vyjadriť sa k listinným dôkazom, jeho preskúmaniu ani k ním uskutočnenému právnomu posúdeniu, ich pochybenie nemožno pričítať na ťarchu krajským súdom a najvyššiemu súdu, keďže tieto procesné nedostatky boli odstránené v rámci odvolacieho konania. Z uvedeného dôvodu nemožno považovať napadnuté uznesenia krajských súdov a najvyššieho súdu ani ich postup, ktorý predchádzal vydaniu napadnutých uznesení, za také, ktoré porušujú sťažovateľkine základné práva a slobody.

Ústavný súd ďalej uvádza, že jedným z nevyhnutných predpokladov vedenia exekučného konania je relevantný exekučný titul, keďže bez jeho existencie nemožno exekúciu vykonať. Nie každá rozhodcovská doložka predstavuje automaticky neprijateľnú zmluvnú podmienku. Je totiž nepochybné, že k záveru o jej neprijateľnosti môže príslušný všeobecný súd dospieť len na základe komplexného posúdenia posudzovanej spotrebiteľskej zmluvy.

V nadväznosti na uvedené ústavný súd poukazuje na odôvodnenie smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „smernica o nekalých podmienkach“), podľa ktorého *„keďže na účely ...smernice sa*

hodnotenie nekalého charakteru netýka podmienok, ktoré popisujú hlavný predmet zmluvy ani vzťah kvalita/cena tovaru alebo dodávaných služieb; keďže hlavný predmet zmluvy a vzťah cena/kvalita môže byť napriek tomu braný do úvahy pri hodnotení primeranosti ostatných podmienok...“. Z prezentovaného vyplýva, že len hlavný predmet zmluvy (v okolnostiach posudzovanej veci je hlavným predmetom poistnej zmluvy poistné krytie poskytnuté dodávateľom, pozn.) a vzťah ceny a kvality tovaru alebo dodávanej služby sú vyňaté z posúdenia neprijateľnosti zmluvných podmienok. Zároveň však platí, že aj hlavný predmet zmluvy a vzťah ceny a kvality dodávanej služby môžu byť brané na zreteľ pri hodnotení primeranosti ostatných podmienok (rozumej ostatných podmienok poistnej zmluvy). Z citovaného odôvodnenia smernice o nekalých podmienkach však nevyplýva vyňatie poistných zmlúv z vecného rozsahu smernice o nekalých podmienkach en bloc, a rovnako ani nemožnosť posúdenia nekalého charakteru podmienky zakladajúcej právomoc rozhodcovského súdu rozhodnúť spor vyplývajúci z poistnej zmluvy.

Vo svojej konštantnej judikatúre ústavný súd uvádza, že súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd pritom nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

Podľa názoru ústavného súdu napadnuté uznesenia krajských súdov a najvyššieho súdu uvedené požiadavky na odôvodnenie napĺňajú. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažností nezistil v postupe a v skutkových a právnych záveroch napadnutých uznesení krajských súdov a najvyššieho súdu nič ústavne nekonformné, čo by nasvedčovalo ich arbitrárnosti alebo ústavnej neakceptovateľnosti. Krajské sudy, ako aj najvyšší súd

podľa posúdenia ústavného súdu odpovedali aj na ťažiskové argumenty sťažovateľky týkajúce sa posúdenia rozhodcovskej doložky a exekučného titulu, pričom vo svetle už uvedených záverov ústavného súdu a zjednocujúceho stanoviska pléna ústavného súdu sú závery týchto súdov ústavne udržateľné. Napadnuté uznesenia krajských súdov a najvyššieho súdu preto nemôžu mať také účinky, ktoré by boli v okolnostiach posudzovanej veci nezlučiteľné s ústavou, listinou a dohovorom garantovaným základným právom na súdnu ochranu a právom na spravodlivé súdne konanie, ako aj základným právom vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Na základe uvedených konklúzií ústavný súd sťažnosti sťažovateľky v časti namietaného porušenia jej práv napadnutým postupom a uzneseniami krajských súdov a najvyššieho súdu odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. júna 2016